

RIKTLINJER FÖR HANTERING AV SMITTFÖRANDE AVFALL

INOM SKOLHÄLSAN

Hantering och märkning av smittförande avfall som uppkommer i den kommunala hälso- och sjukvården regleras i "Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården" SOSFS 2005:26 (M).

Smittförande avfall skall konverteras till icke smittförande avfall så tidigt som möjligt i hanteringen. Exempel på sådant avfall är avfall med skärande stickande egenskaper som varit i kontakt med kroppsvätskor, använda kanyler, lansetter, knivblad och skalpeller samt smittförande sårvårdsmaterial. Glasampuller och sprutor med överblivet vaccin räknas också till skärande och stickande avfall.

- Smittförande sårvårdsmaterial läggs i den vanliga soppåsen som försluts direkt efter omläggningen så att materialet inte ligger öppet under dagen. Dessa sopor skall tömmas dagligen.
- Det smittförande avfallet med skärande och stickande egenskaper skall samlas upp i förpackningar/behållare som är slagtåliga, fukttäta och som skyddar mot skär- och sticksador. Förpackningarna skall sedan återföras till ett särskilt uppsamlingsställe och läggas i för avfallet avsedd behållare/säck.
- Kasserade läkemedel skall lämnas till apoteket.

Uppsamlingsställe i Örebro kommun för avfall med skärande och stickande egenskaper är en bestämd och angiven skola – Olaus Petriskolan.

Till Olaus Petriskolan lämnar samtliga skolsköterskor sitt smittförande avfall en gång/termin. Omhändertagandet av det smittförande avfallet sker i olika steg.

1. Uppsamlingsställe. I ett avfallsrum på skolan läggs det smittförande avfallet i för detta ändamål rätt uppsamlingskärl.

2. Transport av avfall för destruktions, enligt bokningsrutin av farligt avfall från Jetpak. Godsdeklaration för farligt gods/Transportdokument skall medfölja varje transport. Transportdokumentet finns på den bestämda skolan och skall

skrivs under av ansvarig kontaktperson.

3. Jetpak transporterar avfallet till SAKAB för destruktion. Uppsamlingsstället har dokument "Deklaration av avfall" som underlag vid kontakter med SAKAB.

Praktisk hantering för skolsköterskor

Ansvarig kontaktperson för hanteringen av det smittförande avfallet inom skolhälsovården i Örebro är skolsköterskan på Olaus Petriskolan.

Till förvaring av smittförande avfall så som kanyler och provtagningsmaterial inom skolhälsovården används UN-godkänd kanylburk som sedan läggs i transportkärl/upsamlingskärl på uppsamlingsställe. UN-godkända kanylburkar finns i olika storlekar. Beställs från upphandlad distributör.

Det smittförande avfallet förvaras i låst utrymme i ett avfallsrum på uppsamlingsstället på Olaus Petriskolan i avvaktan på borttransport.

Transportkärl/upsamlingskärl som skall användas för kanylburkarna är UN-godkänt uppsamlingskärl. Beställs från upphandlad distributör.

Alsalamskolan

2014/12/11

REKOMMENDATIONER TILL SKYDD MOT BLODSMITTA I SKOLAN

Vissa sjukdomar smittar genom blod. Det gäller framför allt olika typer av gulsot (hepatit B och C) samt HIV. Blod på hel hud är ofarligt. Det som är av vikt är att inte få in smittsamt blod i den egna blodbanan. Smitta kan också överföras vid sexuella kontakter.

Hepatit B Kan i princip överföras på tre sätt:

Via sexuellt umgänge

Blod till blod-kontakt

Moder till foster, framför allt vid förlossningen. Alla barn till smittsamma mödrar vaccineras på BB.

Hepatit C Överförs huvudsakligen via blod. Kan sannolikt också överföras via sexuellt umgänge. Låg smittsamhet från mor till barn.

HIV Kan i princip överföras på tre sätt:

Via sexuellt umgänge

Blod till blod-kontakt

Moder till foster, framför allt vid förlossningen. Övervägande antalet barn blir dock ej smittade.

Risken för överföring av blodsmitta inom skolan är idag väldigt liten. Det finns dock ingen hundraprocentig kunskap om vilka som bär på dessa blodsmittor. Därför måste en rekommendation vara generell trots att det är ett fåtal personer som bär på de olika smittämnen.

En generell rekommendation gör det också lättare att inte hantera barn på olika sätt. Skolhälsovården har ofta men inte alltid kännedom om elever med blodsmitta. För att lämna informationen vidare till personal i skolan krävs naturligtvis medgivande av elev och föräldrar.

Med en ökad barriär som engångshandskar minskas ytterligare den redan låga risken för överföring av blodsmitta.

Rekommendation för skolan

Vid all blodkontakt, t ex såromläggning, näsblod, rekommenderas att engångshandskar används. Blodspill torkas upp med papper och kastas i de vanliga soporna.

Skolledningen ansvarar tillsammans med skolsköterskan för tillgång till engångshandskar. Detta är särskilt viktigt i utrymmen med extra skaderisk såsom gymnastiksal, slöjdsalar och verkstäder.

Blodprovstagning där eleverna tar prov på varandra eller på sig själva ska inte förekomma på skolorna av smittskyddsskäl. Sådana övningsmoment inom

vårdutbildningarna får helt skötas på praktikplatserna där vårdens normala hygienrutiner ska följas, vilket borgar för att någon smittsituation inte ska behöva uppstå. Inte heller vid andra utbildningar inom skolan, till exempel inom biologi, ska sådana moment förekomma. Orsaken är dels att det finns risker i form av blodsmitta som måste bedömas, dels hamnar elever som har en blodsmitta i ett dilemma om de ska informera eller inte om sin smitta. Ställningstagandet har gjorts av smittskyddsläkaren i Örebro läns landsting och förmedlats till gymnasieskolorna inom Örebro län.

Rekommendation för skolhälsovårdsmottagningen

Basala hygienrutiner ska tillämpas vid kontakt med alla elever där det finns risk för oskyddad blodkontakt.

- Handhygien, det vill säga handtvätt och handdesinfektion.
- Handskar används vid all blodkontakt, till exempel såromläggning, näsblödning och dylikt.
- Engångsplastförkläde används vid sårvård, skador eller liknande arbete.
- På mottagningen används ytdesinfektionsmedel för att torka ytor med blodspill.

För övrigt se hygienregler för skolhälsovården PM 7.1. Rekommendationerna är utfärdade i samråd med Smittskyddsenheten, Örebro läns landsting. .

FÖREBYGGANDE AV BLODSMITTA I KOLAN

Blodsmitta inom sjukvårdsarbete sprids framför allt genom inokulation. Detta innebär att man sticker sig eller skär sig på ett föremål som är förorenat med smittsamt blod. Man kan också smittas om man får detta blod på ett öppet sår eller på slemhinna i mun eller öga. Smitta kan även spridas via vävnadsprov, modersmjölk, sperma samt via synligt blodtillblandade andra kroppsvätskor.

Risken för smittspridning i skolan är mycket liten men risken kan dock aldrig helt uteslutas. Man måste därför alltid vara försiktig vid all hantering av blod för att undvika inokulation. Smittrisken är dock särskilt stor från patient med känd eller starkt misstänkt hepatit eller HIV. Använd handskar vid behov. Tvätta/desinfektera händerna efter arbete med en patient innan nästa påbörjas. Använd skyddsförkläde vid sårvård, skador eller liknande arbete. Vid vaccination lägges den använda kanylen direkt i punktionssäker dunk utan att sätta tillbaka skyddshylsan.

Omkring hälften av stickskadorna inträffar när man sätter tillbaka kanylens skyddshylsa med hjälp av båda händerna. Torka upp efter blödningar på skolhälsovårdsmottagningen med ytdesinfektionsmedel.

AKUTA ÅTGÄRDER VID INTRÄFFAD RISK FÖR BLODSMITTA

Har du stuckit eller skurit dig eller på annat sätt fått blod på öppet sår eller slemhinna:

- När du stuckit dig:

Låt det blöda.

Desinfektera rikligt med sprit (70 %) vid insticksstället.

- När du fått stänk i munnen eller i ögonen:

Skölj rikligt med vatten eller isoton koksaltlösning (natriumklorid).

- När du fått stänk på skadad hud t ex eksem eller sår:

Desinfektera med 70 % sprit.

- Identifiera patienten med namn och personnummer.

Kontrollera om du har information om att han/hon haft en blodsmitta eller kommer från ett land med ökad förekomst av hepatit B (de flesta länder utanför Nordamerika, Västeuropa och Australien).

- Kontakta infektionskliniken för bedömning och åtgärd inom 24 timmar.

Dagtid kl 08.00-16.00 kontaktas infektionsmottagningen, tfn 019-602 00 40. Övrig tid kontaktas jourhavande infektionsläkare via USÖ:s växel tfn, 019-602 11 11. Denne beslutar om provtagning och/eller profylaktisk behandling vilket bör ske inom ett dygn

efter smittillfället.

- Rapportera händelsen till din arbetsledare.
- Skriv en arbetsskadeanmälan.

Hygienregler för skolhälsovården (ALSALAM SKOLAN)

Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien inom hälso- och sjukvården m m, (SOSFS 2007:19) skall tillämpas inom sådan verksamhet som omfattas av hälsooch sjukvårdslagen (1982:763).

Skolhälsovården omfattas av hälso- och sjukvårdslagen. I samförstånd med Infektionshygien, ÖLL, har riktlinjer anpassats för skolhälsovårdens verksamhet enligt följande:

- Arbetskläderna skall ha korta ärmar vid elevnära vårdarbete.
- Händer och underarmar skall vara fria från armbandsur och smycken vid elevnära vårdarbete.
- Skyddsförkläde och handskar skall användas vid sårvård, skador eller liknande arbete. Skyddsförkläde engångs, transparent, kan beställas från OneMed.
- Händerna skall desinfekteras med alkoholbaserat handdesinfektionsmedel, eller något annat medel med motsvarande effekt, omedelbart före och efter varje kontakt med eleven. Gäller även vid vaccinationer.
- Handtvätt med tvål och vatten om händerna är synligt/känns smutsiga samt vid kontakt med elev med gastroenterit.

Se även Vårdhygieniska riktlinjer/Basala hygienregler inom Örebro läns landsting.

Basala hygienrutiner ÖLL

(2014/12/11)

**REKOMMENDATIONER TILL SKYDD MOT BLODSMITTA
(RIKTLINJER FÖR HANTERING AV SMITTFÖRANDE AVFALL)**